

Sygn. akt III CZ 27/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 czerwca 2013 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 13 marca 2013 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 13 marca 2013 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda M. K. od wyroku Sądu z dnia 4 września 2012 r., oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego we W. z dnia 7 lipca 2010 r., którym oddalone zostało powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w K. o zapłatę odszkodowania w kwocie 69.389,02 zł. Sąd Okręgowy badając zachowanie wymogów formalnych skargi stwierdził, że powód, reprezentowany przez adwokata, wniósł skargę kasacyjną w dniu 7 grudnia 2012 r., wskazując, iż dołącza dowód uiszczenia opłaty sądowej od skargi, którego w rzeczywistości nie było. Powód w dniu 11 lutego 2013 r., przed wezwaniem do opłacenia skargi, a więc przed upływem terminu do uiszczenia opłaty w rozumieniu art. 112 ust. 3 u.k.s.c., wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Wniosek ten został oddalony postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 13 lutego 2013 r., którego odpis został doręczony pełnomocnikowi powoda w dniu 25 lutego 2013 r. Powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, które postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 13 marca 2013 r. jako niedopuszczalne zostało odrzucone. Sąd Okręgowy przyjął, że termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej upłynął bezskutecznie z dniem 4 marca 2013 r. (art. 112 ust. 3 u.k.s.c.), a wniesienie niedopuszczalnego zażalenia nie miało wpływu na bieg tego terminu.

Powód zaskarżył zażaleniem postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, żądając jego uchylecia. Zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu wymagań standardu sprawiedliwości proceduralnej wynikającego z art. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, jeśli chodzi o kontrolę prawidłowości oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Wobec niezamieszczenia w zażaleniu wniosku o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy postanowienia odmawiającego zwolnienia powoda od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, opartego na art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., zasadność odmowy zwolnienia powoda od opłaty musi pozostać poza zakresem rozpoznania Sądu Najwyższego. W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalony jest

pogląd, że zgłoszenia takiego wniosku nie można przyjąć w sposób dorozumiany, jeżeli zażalenie sporządzone jest przez profesjonalnego pełnomocnika (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 53/06, niepubl.; z dnia 22 stycznia 2010 r., V CZ 62/09, niepubl.; z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 117/10, niepubl.; z dnia 11 października 2012 r., III CZ 72/12, niepubl.; z dnia 21 listopada 2012 r., V CZ 51/12, niepubl.). Z tych względów zarzuty podniesione w zażaleniu, dotyczące w istocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych, a nie odrzucenia skargi zostały pominięte.

Znowelizowany art. 112 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obowiązujący od dnia 19 kwietnia 2010 r., wprowadzony ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45) w ust. 3 stwierdza, że jeżeli pismo procesowe, podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do uiszczenia opłaty biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Wyłączona została przy tym zasada przewidziana w art. 112 ust. 2 u.k.s.c. wedle której, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma na podstawie art. 130 k.p.c. Zmiana treści art. 112 u.k.s.c. dotyczy sytuacji, w której czynności za stronę wykonuje profesjonalny pełnomocnik, a ich charakter nie wymaga dodatkowych wskazówek ze strony sądu. Na pełnomocniku takim ciąży zatem obowiązek samodzielnego określenia i wniesienia opłaty stałej lub stosunkowej, obliczonej od podanej przez stronę wartości przedmiotu sporu (art. 130² § 1 k.p.c.). Podkreślić przy trzeba, że ustawodawca w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. nie ogranicza zastosowania normy w nim wyrażonej od całkowitego albo częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2011 r., (I CZ 51/11, nie publ.), za takim rozumieniem art. 112 ust. 3

u.k.s.c. przemawia nadto cel jego ustanowienia, aktualny także w razie częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, polegający na przyspieszeniu postępowań sądowych oraz odciążeniu sądów od dokonywania czynności związanych z wzywaniem stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników o uiszczenie opłat sądowych w sytuacji, gdy konieczność uiszczenia opłaty i jej wysokość wynika jednoznacznie z przepisów u.k.s.c. oraz orzeczeń sądów w przedmiocie złożonego przez stronę wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W tym stanie rzeczy odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd Apelacyjny z powodu jej nieopłacenia było prawidłowe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2013r., II CZ 161/12, niepubl., z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZ 70/10, niepubl., z dnia 1 czerwca 2011 r., II CZ 19/11, niepubl., z dnia 6 października 2011 r., V CZ 73/11, z dnia 26 października 2011 r., I CZ 91/11, niepubl.).

Sąd Najwyższy, uznając zażalenie za bezzasadne, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., postanowił jak wyżej.